

FAKTAARK 69: Anleggstrafikk - hvordan hindre tilgrising av veg?

Hvorfor er tilgrising av veg et problem?

Anleggstrafikk kan grise til vegen hvis det fyker eller faller av masser fra lasset, men det er jord og leire som blir med hjul og belter fra deponiet og ut på vegen som er hovedproblemet.

Sporadisk tilgrising er normalt ikke et problem, men i områder med mye anleggstrafikk over tid kan søl føre til:

- glatte veger, tohjulinger er særlig utsatt for skrens og velt på glatte veger
- fulle sandfang, tette grøfter og stikkrenner
- skitt på skilt og annen infrastruktur langs vegen
- støv og skitt hos de som bor langs vegen
- dårlig luftkvalitet i form av helseskadelig svevestøv
- behov for renhold og støvdemping

Når vegen først har blitt skitten, kan søl og støv bli spredd av trafikken over lange strekninger.

Hva er egentlig problemet med svevestøv?

Svevestøv er først og fremst et helseproblem: Når vi puster inn svevestøv, kan det bidra til økt hyppighet eller forverring av luftveissykdommer og/eller hjerte- og karsykdommer. Det påvirker hele befolkningen, men særlig barn, eldre og personer med hjerte- og luftveislidelser. Personer som arbeider i områder med mye svevestøv er også ekstra sårbare for å utvikle eller oppleve forverring av slike sykdommer.

Av hensyn til befolkningens helse stiller forurensningsforskriften klare krav til hvor mye svevestøv som kan tillates, samt hva som kan kreves av anleggseier (se siste side).

Hva kan gjøres for å unngå tilgrising av veg?

Hovedproblemet er at jord og leire fester seg på og mellom dekk, i felger og ellers på kjøretøyet. Det er forbudt å grise til offentlig veg, og man må derfor utforme anlegget for å hindre slik tilgrising.

Aktuelle tiltak mot tilgrising kan være:

Skille ren og skitten sone

Det optimale er å etablere ramper å tippe fra, slik at lastebilene alltid kjører på en ren, asfaltert anleggsvei. Massene flyttes videre på skitten side med andre maskiner. Ren og skitten sone bør absolutt benyttes på større anlegg, eller anlegg som driftes over et lengre tidsrom.

Tildekking av lass

I tråd med [forskrift om bruk av kjøretøy § 3-3](#), skal gods som kan støve, ryke eller virvle av kjøretøyet for eksempel tildekkes eller fuktes, slik at det ikke faller av bilen under transport.

Kjøre på ferist, pukk og asfalt før offentlig veg

På anlegg hvor man ikke kan skille ren og skitten sone, bør man som et minimum ha grov pukk på mye av anleggsveien, gjerne kombinert med ferist og asfalt på siste del. Da kjører man ikke direkte fra jord og leire til det offentlige vegnettet. Videre kan man få ristet av mye av skitten på ferista eller den grove pukken, mens asfalten kan rengjøres jevnlig. Merk at ferista må tømmes og pukken byttes jevnlig.

Vaskestasjoner

Vasker alle kjøretøy og maskiner før de forlater anlegget. Vask bør kombineres med ferist eller pukk, for å unngå å dra mye vann ut på vegen. Vaskestasjoner skal ikke brukes ved fare for frost.

Renhold og støvdemping

Når forebyggende tiltak ikke er tilstrekkelig for å unngå tilgrising av vegnett og tilhørende infrastruktur, må tiltakshaver sørge for renhold og støvdemping. Renhold bør foretas med høytrykksspyling kombinert med kraftig oppsug.

Tørrfeiling og spyling uten oppsug har lav effekt, fyller opp grøfter og tetter stikkrenner. Vegeier kan i slike tilfeller holde tiltakshaver ansvarlig for å rense eller åpne grøfter og stikkrenner.

Støvdemping med for eksempel saltlake (magnesiumklorid) bør bare benyttes når renhold alene ikke er tilstrekkelig, siden vegen kan bli glatt.

Stans av virksomheten

Hvis øvrige tiltak ikke er tilstrekkelige for å unngå glatte veger eller dårlig luftkvalitet, skal tiltakshaver selv stanse virksomheten inntil situasjonen er under kontroll.

Konkrete krav og konsekvensen av å bryte dem

Krav til planlegging og gjennomføring av byggeprosess

[Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging \(T-1520\)](#) stiller krav til både arealplanlegging og bygge- og anleggsfasen. Retningslinjen er tatt inn som bestemmelse i [kommuneplanens arealdel](#) (KPA) §§ 22 og 23.

Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven og byggt teknisk forskrift gir kommunen mulighet til å følge opp kravene som ligger i kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og godkjenningen av tiltaket.

Plan- og bygningsloven gir kommunen mulighet til å kreve retting, stansing eller overtredelsesgebyr ved brudd på driftstillatelser eller KPA § 23. Overtredelsesgebyr kan utstedes både til de ansvarlige foretakene og til tiltakshaver.

Foretakene kan også få advarsel, og i ytterste konsekvens fratras ansvarsretten i saken og i framtidige saker, samt miste sentral godkjenning.

Tildekking av lass

[Forskrift om bruk av kjøretøy § 3-3](#) sier: Gods som kan støve, ryke eller virvle av kjøretøyet, skal være fuktet, dekket med presenning eller nett eller på annen måte være hindret fra å forlate kjøretøyet under transport. Politiet og Statens vegvesen kan kontrollere om lasset er fuktet eller tildekket.

Tilgrising av offentlig veg

[Veglovens §§ 57 - 59](#) sier i korte trekk at det er forbudt å skade eller forsøple offentlig veg, og at skade eller forsøpling kan rettes opp på den ansvarliges regning. Forurensningsforskriften

[Forurensningsforskriften \(§ 7-3\)](#) slår fast at anleggseier skal gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at [forurensningsforskriftens krav til luftkvalitet \(§ 7-6\)](#) ikke brytes, samt dekke kostnadene til slike tiltak.

Folkehelseloven

[Folkehelselovens §§ 13 - 17](#) gir kommunen anledning til å kreve retting av forhold ved en virksomhet som direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen. Ved forhold som medfører en overhengende fare for helseskade, skal kommunen stanse hele eller deler av virksomheten eller aktiviteten inntil forholdene er rettet eller faren er over.

Hvis uhellet er ute og offentlig veg blir tilgriset

- rengjør vegen så snart som mulig
 - meld ifra til vegeier om hva som er skjedd og hvordan det er utbedret
- Kontaktinformasjon

Kontaktinformasjon

Kontakt for kommunal veg:

Trondheim bydrift, telefon: 72 54 63 50

Kontakt for fylkes- og riksvei:

Vegtrafikksentralen, telefon: 175